

Languedoc

De Pont du Gard
M. Collin/hemis.fr

De regio's van deze gids:

(zie de kaart aan de binnenzijde van het omslag)

1 Montpellier en omgeving	blz. 81
2 Nîmes en omgeving	blz. 167
3 De Cevennen, de Aubrac Lozérien
en de Margeride	blz. 259
4 De gorges en de Grands Causses	blz. 339
5 Wijngaarden van Languedoc
en Haut-Languedoc	blz. 419

Inhoud

NIET TE MISSEN

Een keuze uit de mooiste plekjes ... 6

DE REIS VOORBEREIDEN

Reistips 12

NAAR DE LANGUEDOC

Met de auto 16

Met de trein 16

Met het vliegtuig 16

VOOR HET VERTREK

Klimaat 18

Departementen 18

Nuttige adressen 18

Overnachten 19

Uit eten 21

DE LANGUEDOC VAN A TOT Z

Rubrieken in
alfabetische volgorde 22

MET HET GEZIN

Bezienswaardigheden
en activiteiten 30

MEMO

Evenementen 32

Leestips 33

Films 35

DE LANGUEDOC ONDER DE LOEP

DE LANGUEDOC VANDAAG

Tradities van de Languedoc 38

Gastronomie 42

Een veranderende economie 44

Aantrekkelijke regio 48

KUNST EN CULTUUR

Kunst en architectuur 50

Wonen 54

ABC van de architectuur 56

Streektaalen 60

NATUUR EN LANDSCHAP

Bas-Languedoc 62

De bergen van de
Haut-Languedoc 64

De Cevennen 65

De causses 65

Hooglanden:
Aubrac en Margeride 67

Waterwerking 67

GESCHIEDENIS

Smeltkroes van beschavingen 70

Het kathaarse epos 72

Godsdienstoorlogen 74

De tijd van veranderingen 75

STEDEN EN BEZIENSWAARDIGHEDEN

1 MONTPELLIER EN OMGEVING

Montpellier.....	84
De kuststrook van Montpellier	116
Bassin de Thau	124
Sète.....	130
Saint-Guilhem-le-Désert en de Vallée de l'Hérault.....	141
Lodève.....	152
Cirque de Navacelles	162

2 NÎMES EN OMGEVING

Nîmes.....	170
Saint-Gilles.....	190
Aigues-Mortes.....	194
Le Grau-du-Roi.....	205
Sommières.....	210
Beaucaire.....	218
Pont du Gard.....	224
Uzès	231
Villeneuve-lez-Avignon	241
Bagnols-sur-Cèze	249
Pont-Saint-Espirit	255

3 DE CEVENNEN, DE AUBRAC LOZÉRIEN EN DE MARGERIDE

Alès en omgeving	262
Anduze en de zuidelijke Cevennen	272
Le Vigan	286
Massif de l'Aigoual	289
Florac	298
Rond de Mont Lozère	306
Mende	317
De Aubrac lozérien en de Gévaudan.....	323
De Malzieu en de Haute Margeride	328
Châteauneuf-de-Randon.....	333
Langogne.....	335

4 DE GORGES EN DE GRANDS CAUSSES

Millau	342
Saint-Sernin-sur-Rance	358
Ancienne Abbaye de Sylvanès....	362
Causse du Larzac.....	365
Roquefort-sur-Soulzon	372
La Couvertoirade.....	376
Gorge de la Dourbie en Gorge du Trévezel.....	379
Sévérac-le-Château	383
Causse de Sauveterre	386
Gorges du Tarn.....	389
Causse Méjean	403
Causse Noir en Gorges de la Jonte	410

5 WIJNGAARDEN VAN LANGUEDOC EN HAUT-LANGUEDOC

Béziers	422
Agde en Cap-d'Agde	438
Pézenas	445
Saint-Pons-de-Thomières	458
Olargues	463
Lamalou-les-Bains	469
Minerve.....	472

Woordenlijst.....476

Register

Kaarten en plattegronden.....501

**RAADPLEEG VOOR
IEDERE PLAATS ONS
ADRESBOEKJE**

Niet te missen

Massif de l'Aigoual★★★ (blz. 289)

De arena van Nîmes★★★ (blz. 171)

Een keuze uit de mooiste plekjes

Montpellier★★★, Place de la Comédie (blz. 85)

Saint-Guilhem-le-Désert★★ met zijn abdijkerk (blz. 141)

Mont Lozère★★ (blz. 306)

De Pont du Gard★★★ (blz. 224)

Uzès★★ (blz. 231)

Het Cirque de Navacelles★★★
(blz. 162)

Aigues-Mortes★★ (blz. 194)

De Gorges du Tarn★★★ (blz. 389)

Fotografie:

Blz. 6: D. Caviglia/hemis.fr (boven); G. Lenz/imageBROKER/age fotostock (onder)

Blz. 7: R. Cintract/hemis.fr (linksboven); P. Jacques/hemis.fr (rechtsboven); Ch. Guy/hemis.fr (onder)

Blz. 8: M. Colin/hemis.fr (boven); B. Rieger/hemis.fr (onder)

Blz. 9: P. Jacques/hemis.fr (linksboven); J. M. Barrère/hemis.fr (rechtsboven); P. Jacques/hemis.fr (onder)

CULTURELE REIS: GESCHIEDENIS EN ERFGOED

Prehistorie	Het prehistorische dorp van Cambous (<i>blz. 146</i>), de dolmens van Ferrussac en de menhirs van Coulet (<i>blz. 158</i>), het Musée-Parc des Dinosaurés en het Musée-Parc Préhistoire Origine Évolution in Mèze (<i>blz. 127</i>), het Préhistorama in Rousson (<i>blz. 266</i>), de educatieve wandeling rond de grot van Cocalière (<i>blz. 268</i>), het menhirpad van de Cham des Bondons (<i>blz. 299</i>), de menhirbeelden van de vallei van de Rance (<i>blz. 358</i>), het Musée de Préhistoire Régionale (<i>blz. 459</i>).
Romeins erfgoed	Het archeologisch museum Henri Prades in Lattes (<i>blz. 104</i>), de villa Loupian (<i>blz. 126</i>), Nîmes en zijn Romeinse overblijfselen (<i>blz. 171</i>), de Aire de Caissargues (<i>blz. 180</i>), het oppidum van Nages (<i>blz. 181</i>), het oppidum van Ambrussum (<i>blz. 212</i>), de Mas Gallo-Romain des Tourelles (<i>blz. 222</i>), de Pont du Gard (<i>blz. 224</i>), het oppidum van St-Vincent-de-Gaujac (<i>blz. 252</i>), het Camp de César in Laudun-l'Ardoise (<i>blz. 253</i>), het Romeins mausoleum van Lanuéjols (<i>blz. 320</i>), de archeologische vindplaats van La Graufesenque in Millau (<i>blz. 347</i>), het Musée de l'Éphèbe et d'Archéologie Sous-Marine in Le Cap-d'Agde (<i>blz. 440</i>), het oppidum van Ensérune (<i>blz. 431</i>).
In het spoor van...	... de dichters in Sète (<i>blz. 130</i>), de <i>camisards</i> in Aigues-Mortes (<i>blz. 198</i>) en Le Mas Soubeyran (<i>blz. 276</i>), de tempeliers en de hospitaalridders op de Causse du Larzac (<i>blz. 365 en 376</i>) en van Molière in Pézenas (<i>blz. 446</i>).
Abdijen en priorijen	De kathedraal van Maguelone (<i>blz. 119</i>), de abdijkerk van St-Guilhem-le-Désert (<i>blz. 142</i>), de priorij St-Michel-de-Grandmont (<i>blz. 154</i>), de abdijkerk van St-Gilles (<i>blz. 190</i>), de abdij van St-Roman (<i>blz. 220</i>), de priorij van Comberoumal (<i>blz. 350</i>), de voormalige abdij van Sylvanès (<i>blz. 362</i>), de abdij van Fontcaude (<i>blz. 433</i>), de kasteel-abdij van Cassan (<i>blz. 452</i>), de abdij van Valmagne (<i>blz. 453</i>).
Musea	Het Musée Fabre in Montpellier (<i>blz. 86</i>), het Musée Fleury in Lodève (<i>blz. 153</i>), het MIAM, het CRAC en het Musée Paul-Valéry in Sète (<i>blz. 132-133</i>), het Carré d'Art in Nîmes (<i>blz. 174</i>), het Musée des Beaux-Arts van Nîmes (<i>blz. 179</i>), het museum voor moderne kunst Albert-André in Bagnols-sur-Cèze (<i>blz. 249</i>), museum-bibliotheek Pierre-André Benoit in Alès (<i>blz. 263</i>), het Musée des Beaux-Arts en het Musée du Biterrois in Béziers (<i>blz. 425-426</i>), het Musée Régional d'Art Contemporain in Sérignan (<i>blz. 429</i>), het Musée de Vulliod-St-Germain in Pézenas (<i>blz. 447</i>).
Industrieel toerisme	De Source Perrier in Vergèze (<i>blz. 180</i>), de zoutvlakten van de Midi in Aigues-Mortes (<i>blz. 198</i>), het Visiatome de Marcoule (<i>blz. 253</i>), het Musée du Bonbon Haribo in Uzès (<i>blz. 236</i>), de Mine-Témoin in Alès (<i>blz. 265</i>), het Maison du Mineur in La Grand-Combe (<i>blz. 267</i>), de Filature des Calquières in Langogne (<i>blz. 336</i>), de Météosite van de Mont Aigoual (<i>blz. 292</i>), het viaduct van Millau (<i>blz. 343</i>), de rijpingskelders van Roquefort (<i>blz. 372</i>), de bottelarij van mineraalwater in Quezac (<i>blz. 391</i>).
Kunstnijverheid	Argileum, het Huis van het Aardewerk in St-Jean-du-Fos (<i>blz. 145</i>), de Manufacture Nationale de la Savonnerie in Lodève (<i>blz. 153</i>), het Maison du Boutis in Calvisson (<i>blz. 182</i>), de Halle du Verre in Claret (<i>blz. 215</i>), het museum en de ateliers van St-Quentin-la-Poterie (<i>blz. 236</i>), het Musée de la Soie in St-Hippolyte-du-Fort (<i>blz. 275</i>), het Conservatoire de la Fourche in Sauve (<i>blz. 275</i>), de Espace Métiers d'Art, het Musée de la Peau et du Gant en de handschoenentelers in Millau (<i>blz. 346-347</i>), het Maison des Métiers d'Art en de ateliers van de ambachtslieden van Pézenas (<i>blz. 445 en blz. 455</i>).

NATUURREIS	
Tuinen	De Jardin des Plantes in Montpellier (blz. 93), de Jardins de la Fontaine in Nîmes (blz. 177), de Jardins Ethnobotaniques de la Gardie in Roussan (blz. 266), de bamboetuin van Prafrance (blz. 273), de Jardins de Mazet in Monoblet (blz. 275), het bonsai-arboretum in Mialet (blz. 278), de Jardin du Temple in Concoules en de Jardin du Mas de l'Abri in Pontails-et-Brésis (blz. 312), de Jardin des Sambucs in Le Villaret (blz. 295), de botanische tuin Hippolyte Coste (blz. 369), de mediterrane tuin in Roquebrun (blz. 466).
Natuurparken en reservaten	Het Réserve Naturelle Régionale du Scamandre (blz. 201), het Parc des Loups du Gévaudan (blz. 326), het Réserve de Bisons d'Europe dicht bij Malzieu (blz. 330), het Parc National des Cévennes (blz. 298), het Parc Naturel Régional des Grands Causses (blz. 342), het Réserve Naturelle Nationale du Bagnas (blz. 441), het Parc Naturel Régional du Haut-Languedoc (blz. 458).
De gorges	De Gorges de l'Hérault en de Gorges de la Buèges (blz. 149), de Gorges du Tapoul (blz. 295), de Gorges du Chassezac (blz. 311), de Gorges de la Vis (blz. 164), de Gorges du Trévezet et de la Dourbie (blz. 379), de Gorges du Tarn (blz. 389), de Gorges de la Jonte (blz. 410), de Gorges de Colombières (blz. 465), de Gorges d'Héric et de l'Orb (blz. 466).
De grotten	De grot van Clamouse (blz. 144), de grot van de Demoiselles (blz. 147), de grot van Labeil (blz. 154), de grot van La Salamandre (blz. 251), de grot van Cocalière (blz. 268), het ravijn van Bramabiau (blz. 291), de grot van Trabuc (blz. 277), de grot Aven Armand (blz. 404), de grot van Dargilan (blz. 413), de grot van La Devèze (blz. 459).
SPORTIEVE REIS	
Zwemmen en andere watersportactiviteiten	Palavas-les-Flots (blz. 118), La Grande-Motte (blz. 120), de Gorges de l'Hérault (blz. 149), het Lac du Salagou (blz. 155), Marseillan-Plage (blz. 128), Sète (blz. 130), Le Grau-du-Roi (blz. 205), de Gardonnenque (blz. 227), de Vallée de la Cèze (blz. 249), het Lac de Villefort (blz. 311), het Lac de Villefranche-de-Panat (blz. 353), Millau (blz. 357), de Gorges du Tarn (blz. 389), Valras-Plage (blz. 430), Cap-d'Agde (blz. 440), het Canal du Midi (blz. 430), het Lac de la Ravèze (blz. 462), de Gorges de l'Orb (blz. 466).
Wandel- en mountainbiketochten	De wegen van Santiago de Compostella (blz. 26), de Pic St-Loup (blz. 107), het Lac du Salagou (blz. 155), de Cirque de Mourèze (blz. 156), de Cirque de Navacelles (blz. 162), de Concluses de Lussan (blz. 252), de heuvels rond Uzès (blz. 240), de educatieve wandeling over de causses in Mende (blz. 320), het Massif du Truc de l'Homme in de Monts de la Margeride (blz. 329), de Stevensonroute door de Cévennes (blz. 336), het Parc National des Cévennes (blz. 298), de Mont Lozère (blz. 306), het Massif de l'Aigoual (blz. 289), de Chaos de Montpellier-le-Vieux (blz. 411), de Gorges du Tarn (blz. 389), de Chaos de Nîmes-le-Vieux (blz. 405), de Causse Méjean (blz. 403), de Causse Noir (blz. 410), het Canal du Midi (blz. 430), het Parc Naturel Régional du Haut-Languedoc (blz. 458).
FIJNPROEVERSREIS	
De wijnroute	De Languedoc telt meerdere 'appellations': de costières de nîmes en de 'vins des sables' uit de Carmargue Gardoise (blz. 199), de coteaux-du-languedoc (Aude, Gard, Hérault), de clairette-du-languedoc (regio Cabrières), de faugères en de st-chinian (ten noorden van Béziers), de côtes-de-millau. Verder komen hier ook uitstekende 'vins doux naturels' (versterkte wijnen) vandaan: muscat de frontignan (blz. 140), muscat de lunel (blz. 213), muscat de mireval en muscat de st-jean-de-minervois. Andere aperitifwijnen: de cartagène en de noilly-prat (blz. 127).
Specialiteiten	Brandade en <i>olivettes</i> uit de streek van Nîmes, rijst met rundvlees uit de Camargue, oesters en mosselen uit het Étang de Thau, <i>tielle</i> en <i>bourride</i> uit Sète, pasteitjes uit Pézenas, vijgen uit Vézénobres, kersen uit het Millau-dal, vleeswaren en truffels uit de Aveyron, roquefort en <i>bleu</i> uit de Causses, kastanjes en <i>pêlardon</i> -kaas uit de Cévennes, <i>aligot</i> en <i>viande</i> uit de Aubrac.

Voor het vertrek

Klimaat

Qua klimaat leunt de Languedoc in het noorden aan tegen het Massif Central en in het zuiden tegen het Middellandse Zeegebied. Daarom kent de streek opvallende regionale verschillen in het weer.

WINTER

Meestal zachte winters en veel zon op de vlakke van de Bas-Languedoc. Op grote hoogten, in de Cevennen, op de *causses* en in Aubrac, zijn de winters uiteraard strenger (sneeuwstormen en ijskoude wind). De vlakten van de Aubrac, de Mont Lozère en het Massif de l'Aigoual, die vaak bedekt zijn met sneeuw, zijn zeer aantrekkelijk voor langlaufers en wandelaars.

LENTE

Dit is het aangenaamste seizoen. De soms erg krachtige wind is wel een minpunt. De *cers* (westen- of zuidwestenwind) is heel droog; de *autan* uit het oosten is droog en onstuimig, in tegenstelling tot de *marin*, een zwakke zuidoostenwind die meestal regen meebrengt, en dan is er nog de soms ijskoude *mistral*.

ZOMER

Heet en droog in de vlakten (met soms hevige onweer). Aan de kust zijn de temperaturen wat lager dankzij de zeebries. Voor wie niet tegen de warmte kan, is er maar één oplossing: de hoogvlakten. De zomer is aangenaam op de *causses*, in de Cevennen en de Aubrac: hier zijn de temperaturen zelden extreem, behalve diep in de bergkloven.

HERFST

Tijdens de *épisodes cévenols*, zoals het noodweer hier wordt genoemd, leiden hevige buien soms tot ernstige overstromingen. Maar de herfst is ook het seizoen van de wijnoogst, wanneer de kleuren van de Cevennen en de Montagne Noire schitteren.

TELEFONISCHE DIENSTEN

Météo France – ☎ 32 50 (€ 1,35 per gesprek + € 0,34 per minuut) - www.meteo.fr.

Voorspellingen voor het departement – ☎ 0 899 71 02, gevolgd door het nummer van het departement (€ 1,35 per gesprek + € 0,34 per minuut).

Departementen

Het in deze gids besproken gebied Languedoc omvat van noord naar zuid de departementen Lozère (48), Gard (30) en Hérault (34). Hier en daar worden uitstapjes gemaakt naar de aangrenzende departementen Aude (11) en Aveyron (12).

Nuttige adressen

TOERISTISCHE INSTANTIES

Comité Régional de Tourisme Languedoc-Roussillon – Sud de France - 954 av. Jean-Mermoz - 34000 Montpellier - ☎ 04 67 20 02 20 - www.sunfrance.com.

Comités Départementaux de Tourisme

Aveyron – 17 rue Aristide-Briand - BP 831 - 12008 Rodez - ☎ 05 65 75

VOOR HET VERTREK

40 12 - www.tourisme-aveyron.com.

Gard – Agence de Développement et de Réservation Touristiques – 3 rue Cité-Foulc - BP 122 - 30010 Nîmes Cedex 04 - ☎ 04 66 36 96 30 - www.tourismegard.com.

Hérault – Agence de Développement Touristique - Av. des Moulins - 34184 Montpellier Cedex 4 - ☎ 04 67 67 71 71 - www.herault-tourisme.com.

Lozère – 14 bd Henri-Bourrillon - 48000 Mende - ☎ 04 66 65 60 00 - www.lozere-tourisme.com.

Maison de Pays

Maison de la Lozère – 1 bis et 4 rue Hautefeuille - 75006 Parijs - ☎ 01 43 54 26 64 - www.maison.delalozere.com. Ander adres: Aire de la Lozère aan de A75 (afslag 32).

Natuurparken

Parc National des Cévennes – 6 bis place du Palais - 48400 Florac - ☎ 04 66 49 53 00 - www.cevennes-parcnational.fr.

Parc Naturel Régional du Haut-Languedoc – 1 place du Foirail - BP 9 - 34220 St-Pons-de-Thomières - ☎ 04 67 97 38 22 - www.parc-haut-languedoc.fr.

Parc Naturel Régional des Grands Causses – 71 bd de l'Ayrolle - BP 50 126 - 12101 Millau Cedex - ☎ 05 65 61 35 50 - www.parc-grands-causses.fr.

STATIONS VERTES

De criteria voor dit label zijn: de natuurlijke omgeving, milieubewustzijn, kwaliteit van de overnachtingsplekken en recreatiemogelijkheden in de natuur. Een dertigtal gemeenten in de Languedoc heeft het label 'stations vertes de vacances'. Meer info, zie www.stationverte.com.

TOERISTENBUREAUS

 De adressen van de toeristenbureaus vindt u onder het kopje

'Inlichtingen' aan het begin van de plaatsbeschrijvingen in het hoofdstuk 'Steden en bezienswaardigheden'. Op internet:

www.tourisme.fr
www.franceguide.com.

REIZIGERS MET EEN BEPERKING

Het symbool geeft aan welke bezienswaardigheden toegankelijk zijn voor mensen met een **beperkte mobiliteit**.

Toegankelijkheid toeristische infrastructuur

www.rendezvousenfrance.com, rubriek 'Infos pratiques' en dan 'Tourisme et Handicap'. Bekijk daar de bezienswaardigheden met het label **Tourisme et Handicap**.

Association Tourisme et Handicaps – 43 rue Marx-Dormoy - 75018 Paris - ☎ 01 44 11 10 41 - www.tourisme-handicaps.org.

Toegankelijkheid openbaar vervoer

Trein – De gratis gids *Mobilité réduite* is verkrijgbaar op de stations en in SNCF-winkels. U kunt ook contact opnemen met **SNCF Accès Plus** (☎ 0 890 640 650 - www.accessibilite.sncf.com). Een gratis service (7.00-22.00 u) die het vervoer van mensen met een beperking faciliteert vanaf 350 stations in Frankrijk; reserveren 48 uur voor vertrek.

Vliegtuig – Mensen met een beperking die vliegen met Air France kunnen gebruikmaken van de ondersteunende dienst **Saphir** (☎ 09 69 36 72 77 - www.airfrance.fr).

Overnachten

 Goed om te weten – Online boeken kan bij de Comités Départementaux de Tourisme en bij sommige toeristenbureaus, waarvan sommige voordelige excursies en arrangementen aanbieden.

DE REIS VOORBEREIDEN

ONZE SELECTIE

Een selectie van de accommodatie is opgenomen in het 'Adresboekje' aan het einde van de plaatsbeschrijvingen in het hoofdstuk 'Steden en bezienswaardigheden'.

Hotels

We geven de prijs per overnachting voor twee personen, en voor het ontbijt als dat niet in de prijs is inbegrepen. Sommige van deze etablissementen hebben ook een restaurant dat toegankelijk is voor niet-hotelgasten.

Voor een uitgebreider overzicht is er de **Rode Michelingids Frankrijk**, die hotels in heel Frankrijk aanbeveelt.

Chambres d'hôte

De vermelde overnachtingsprijs is, tenzij anders aangegeven, inclusief ontbijt.

Sommige eigenaars bereiden ook maaltijden, vooral 's avonds en meestal alleen voor de gasten die er logeren: de **table d'hôte**. Dit soort accommodatie is bijzonder populair, dus is reserveren aan te raden.

CAMPINGS

De Michelingids **Met de camper door Frankrijk** behandelt een selectie kampeerterreinen die regelmatig bezocht worden door Michelin-inspecteurs. Hij bevat veel praktische informatie, ook over het comfortniveau, de prijs, de inrich-

ting en de verhuur van bungalows, campers en chalets.

OVERNACHTEN OP HET PLATTELAND

Bienvenue à la ferme – Agriculture et Tourisme - 9 av. George-V - 75008 Paris - ☎ 01 53 57 11 50 - www.bienvenue-a-la-ferme.com.

Wie ervoor kiest op een boerderij te overnachten, kan kennismaken met het Franse boerenleven.

Fédération des Stations Vertes de Vacances et Villages de Neige – www.stationverte.com.

Een dertigtal gemeenten in de Languedoc draagt het label 'stations vertes de vacances'.

Fédération Nationale Clévacances –

54 bd de l'Embouchure - CP 22361 - 31022 Toulouse Cedex 2 - ☎ 05 32 10 82 30 - www.clevacances.com.

Gîtes de France –

40 av. de Flandre - 75019 Parijs - ☎ 01 49 70 75 75 - www.gites-de-france.com.

TREKKERSHUTTEN

De website www.gites-refuges.com en de gids *Gîtes d'étape et refuges* van A. en S. Mouraret (te downloaden van genoemde site) zijn bedoeld voor liefhebbers van langeafstandswandelingen, bergbeklimmen, skiën, fietstoerisme en kanoën/kajakken.

PRIJSCATEGORIEËN

	Overnachten		Uit eten	
	Platteland	Grote steden	Platteland	Grote steden
Goedkoop	tot € 45	tot € 65	tot € 14	tot € 16
Doorsneeprijzen	€ 45 tot € 65	€ 65 tot € 100	€ 14 tot € 25	€ 16 tot € 30
Wat meer luxe	€ 65 tot € 100	€ 100 tot € 160	€ 25 tot € 40	€ 30 tot € 50
Pure verwennerij	meer dan € 100	meer dan € 160	meer dan € 40	meer dan € 50

JEUGDHERBERGEN

Fédération Unie des Auberges de Jeunesse – 27 rue Pajol - 75018 Parijs - ☎ 01 44 89 87 27 - www.fuaj.org.

 Goed om te weten – Er zijn jeugdherbergen in Nîmes, Montpellier en Sète. Zie ook www.hihostels.com.

VERHUUR VAN VAKANTIEHUIZEN

www.abritel.fr
www.homelidays.com
www.locations-france.com
www.papvacances.fr
<http://vacances.explorimmobilier.com>

FRANSE HOTELKETENS

Enkele ketens bieden eenvoudige kamers tegen een zeer concurrerende prijs (minder dan € 50 voor een tweepersoonskamer):

B&B – ☎ 0 892 782 929 (€ 0,34 per minuut) - www.hotel-bb.com.

Formule 1 – ☎ 0 892 685 685 (€ 0,34 per minuut) - www.hotelf1.com.

Ibis Budget – www.ibis.com. Iets duurder (vanaf € 60 per kamer), maar met meer comfort en meer voorzieningen: **Campanile** – ☎ 0 892 234 812 (€ 0,34 per minuut) - www.campanile.fr.

Ibis Styles – www.ibis.com.

Kyriad – ☎ 0 892 234 813 (€ 0,34 per minuut) - www.kyriad.fr.

Uit eten

ONZE SELECTIE

Een selectie van restaurants is opgenomen in het 'Adresboekje' aan het einde van de plaatsbeschrijvingen in het hoofdstuk 'Steden en bezienswaardigheden'.

De restaurants zijn onderverdeeld

naar prijscategorie, op basis van de hoogste en laagste prijzen in het zomerseizoen.

We hebben verschillende **restaurants** geselecteerd, zodat iedereen iets van zijn gading kan vinden. Uiteraard komt de streekkeuken aan bod, maar ook klassieke, exotische en thematische restaurants, naast eenvoudige eethuizen voor een tussendoortje. Raadpleeg voor een uitgebreider overzicht de **Rode Michelinids Frankrijk**.

Sommige **fermes-auberges** serveren, in een gezellige sfeer, een menu met producten die recht van het land komen. Reserveren noodzakelijk! Voor meer details: www.bienvenue-a-la-ferme.com.

LABELS

Sites Remarquables Du Goût

Sommige plaatsen in de streek dragen het label 'Site Remarquable Du Goût', omdat hun gastronomische rijkdom gebaseerd is op kwaliteitsproducten verbonden aan een cultureel en toeristisch interessante omgeving. Dit zijn de **Rocher de Combalou** vanwege zijn Roquefort, de **Terrasses de l'Aigoual** voor zijn zachte uien uit de Cevennen, het **Bassin de Thau** voor de oesters uit Bouzigues, de **weiden en veengronden van La Tour Carbonnière** voor zijn *taureau de Camargue*, en de **streek rond Nîmes** voor zijn *olivettes*. Voor meer details: www.sitesremarquablesdugout.com.

Bistrots de Pays

Deze dorpscafés zijn het hele jaar geopend en serveren in een gezellige sfeer huiselijke gerechten van lokale producten, tegen een betaalbare prijs. Reserveren wordt aanbevolen, omdat meestal een beperkt aantal gasten kan worden ontvangen. Voor de lijst van 'Bistrots de Pays', zie www.bistrotdepays.com.

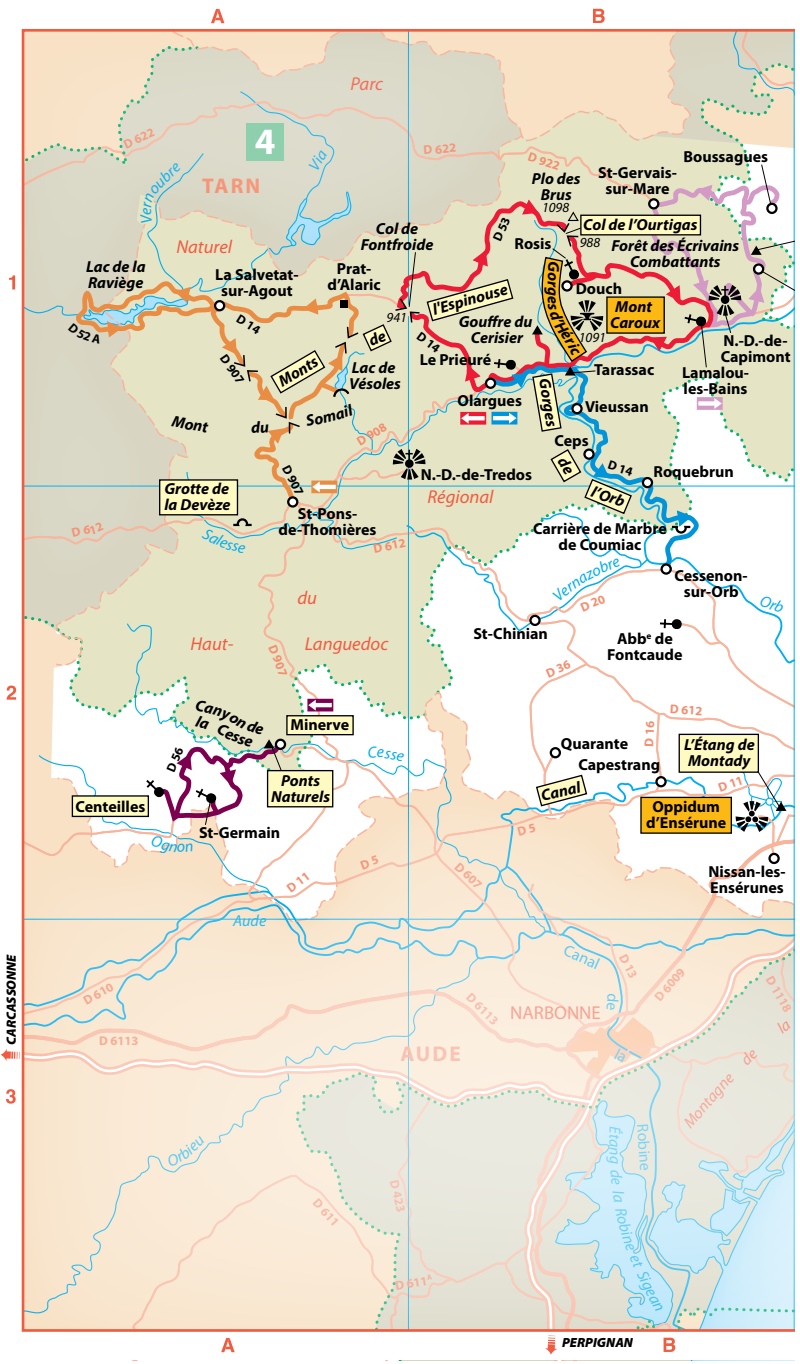

Wijngaarden van Languedoc en Haut- Languedoc **5**

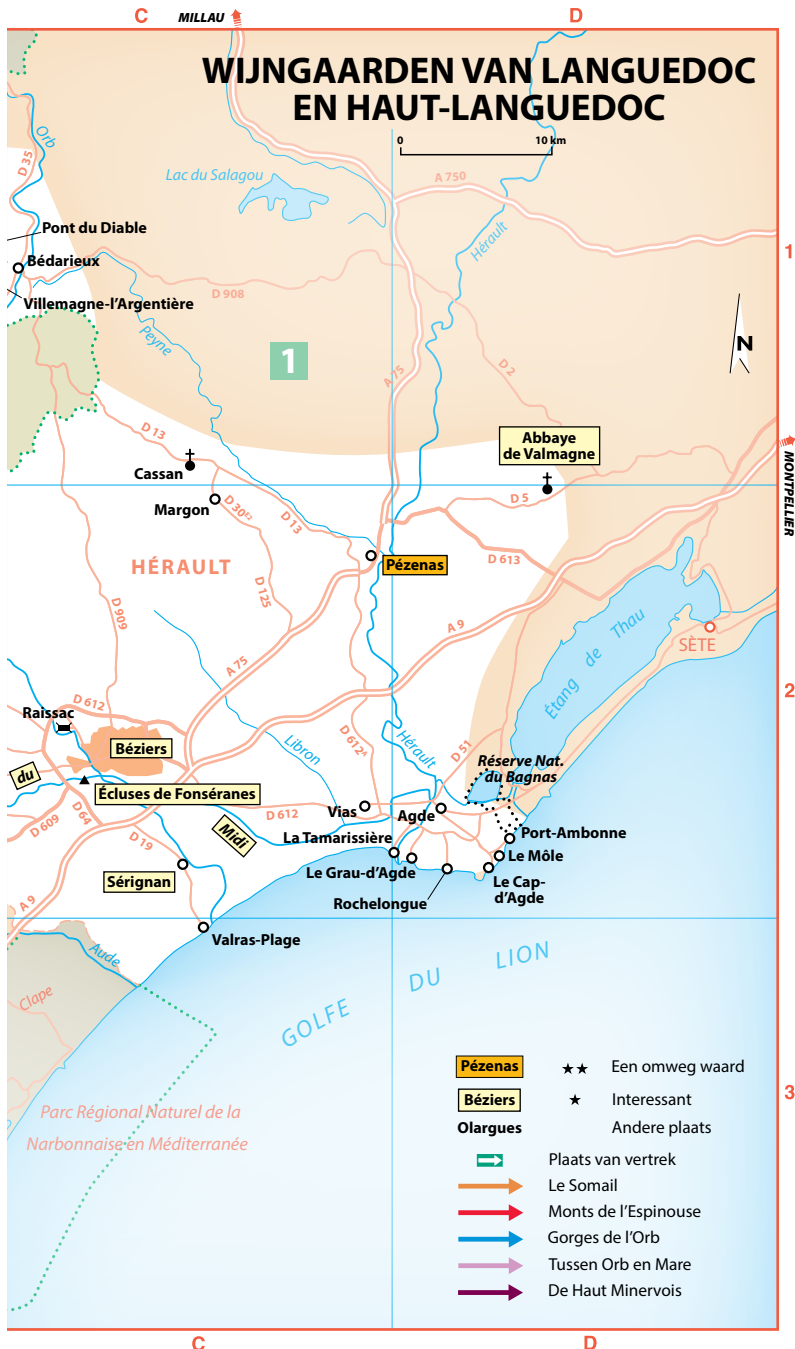
Michelinkaart 339 – Gard (30) en Hérault (34)

▶ BÉZIERS★	422
Ten oosten van Béziers:	
▶ AGDE EN CAP-D'AGDE	438
▶ PÉZENAS★★	445
Ten noordwesten van Béziers:	
▶ SAINT-PONS-DE-THOMIÈRES EN RONDRIT	458
▶ OLARGUES EN RONDRITTEN	463
▶ LAMALOU-LES-BAINS EN RONDRITTEN	469
▶ MINERVE★ EN RONDRIT	472

WIJNGAARDEN VAN LANGUEDOC EN HAUT-LANGUEDOC

WIJNGAARDEN VAN LANGUEDOC EN HAUT-LANGUEDOC

Pézenas	★★	Een omweg waard
Béziers	★	Interessant
Olargues		Andere plaats
		Plaats van vertrek
		Le Somail
		Monts de l'Espinouse
		Gorges de l'Orb
		Tussen Orb en Mare
		De Haut Minervois

Béziers

70.955 inwoners – Hérault (34)

Béziers ligt op een rots boven de rivier de Orb. De aanblik van de stad, voor wijnliefhebbers de wijnhoofdstad van Languedoc, wordt bepaald door het silhouet van de versterkte kathedraal. Pierre Paul Riquet, de illustere bedenker van het Canal du Midi, werd hier geboren, net als de leider van het Franse verzet in de Tweede Wereldoorlog, Jean Moulin. De stad, een belangrijk centrum van Occitaanse cultuur, viert elk jaar in augustus de feria en koestert de herinnering aan de hoogtijdagen van het legendarische rugbyteam, maar verliest ook de toekomst niet uit het oog: dat blijkt wel uit het 'Quartier Latin' dat is ontstaan rond de door Jean-Michel Wilmotte ontworpen mediatheek.

ADRESBOEKJE: BLZ. 434

Overnachten, uit eten, winkelen, sport en ontspanning enz.

INLICHTINGEN

Toeristenbureau – 2 place Gabriel-Péri - 34500 Béziers - ☎ 04 99 41 36 36 - www.beziers-mediterranee.com

juli-aug.: 9.00-19.00 u; sept.-juni: 9.00-18.00 u. Bureau bij de sluizen van Fonsérannes - ☎ 04 99 41 36 36 - juli-aug.: 10.00-19.00 u; maart-juni en sept.-okt.: 10.00-13.00, 14.00-18.00 u; nov.-feb.: 10.00-13.00, 14.00-17.00 u.

Rondleiding – Info en reserveren bij het toeristenbureau - € 8 (tot 12 jaar € 6). Het toeristenbureau organiseert het hele jaar door stadswandelingen (het historische centrum, arena, Canal du Midi).

LIGGING

Regiokaart C2 (blz. 420-421). 30 km ten noordoosten van Narbonne via de D6009 en 76 km ten zuidoosten van Montpellier via de A9. Vermijd geslinger door de buitenwijken en volg de borden 'Centre-ville'.

PARKEREN

De (grotendeels ondergrondse) parkeergarage bij de Place Jean-Jaurès is de meest centrale en de meest praktische plaats om de auto achter te laten. Toegang via de Allées Paul-Riquet (vanaf de schouwburg) of over de Avenue Saint-Saëns voor

wie van de afrit Béziers Est komt. Tijdens de feria is het bijna onmogelijk om in de stad te parkeren: probeer het bij voorkeur 's ochtends vroeg in de buurt van de arena (afrit Béziers Est).

AANRADERS

De Allées Paul-Riquet, de kloostergang van de oude kathedraal, het uitzicht vanuit de Jardins Saint-Jacques, de schat van Béziers in het Musée du Biterrois, de sluizen van Fonsérannes, het oppidum van Ensérune, de drie Malpas-tunnels, de schat van de Église de Quarante, de collectie Europees keramiek in het Château de Raissac.

PLANNING

Trek het eerste deel van de dag uit voor een bezoek aan de stad en zoek daarna de koelte op in een van de musea.

Proef *la dolce vita* en zak in alle rust lopend, fietsend de kaden of per platbodem het Canal du Midi af.

MET KINDEREN

Het Musée du Biterrois, het strand van Valras-Plage, het oppidum van Ensérune en een boottocht op het Canal du Midi (zie 'Adresboekje').

De kathedraal Saint-Nazaire in Béziers

J. M. Barrère/hemis.fr

Wandelen **Plattegrond (blz. 424)**

► *Wandeling in groen aangegeven op de stadsplattegrond op blz. 424. Vertrek bij het standbeeld van Pierre Paul Riquet in het midden van de gelijknamige laan.*

Allées Paul-Riquet B1-2

Deze brede, 600 m lange wandelpromenade, een van de hoofdaders van de stad, met aan weerszijden platanen die voor de broodnodige schaduw zorgen, werd in 1827 aangelegd op de plaats van de vestingwallen en grachten die de stad tot in de 17de-eeuw tegen indringers beschermden. Op de Allées, waaraan een paar mooie 19de-eeuwse gebouwen staan, heerst altijd een gezellige drukte (cafés, restaurants, winkels). In het midden staat een **standbeeld** van Pierre Paul Riquet (1838) gemaakt door David d'Angers.

Wandel in noordwestelijke richting naar de schouwburg en neem links de Rue du 4-Septembre.

Chapelle des Pénitents bleus B1

8 rue du 4-Septembre - 7.30-12.00, 14.00-18.00, za 7.30-12.00 u.

Achter de flamboyant gotische gevel gaat een harmonieus interieur schuil waarin sporen van vroeg 17de-eeuwse trompe-l'œilschilderingen zichtbaar zijn. De versiering van het koor dateert uit 1814. De gewelven zijn 17de-eeuws. *Loop terug naar de Allées Paul-Piquet.*

Théâtre B1

Allées Paul-Riquet - rondleiding op aanvraag (☎ 04 67 36 82 84 - M. Kuseni).

De schouwburg in Italiaanse stijl dateert uit het midden van de 19de eeuw; de neoklassieke gevel is versierd met allegorische bas-reliëfs van David d'Angers. *Loop om de schouwburg heen en neem aan het einde van Les Allées links de Rue de la République, dan rechts de Rue Casimir-Péret en tot slot links de Rue Étienne-Dolet.*

WIJNGAARDEN VAN LANGUEDOC EN HAUT-LANGUEDOC

Basilique St-Aphrodise A1

Wegens restauratiewerkzaamheden gesloten.

De kerk is gewijd aan de patroonheilige van de stad. Links onder de tribune staat de doopvont, die is gemaakt van een mooie **sarcofaag** uit de 4de of 5de eeuw waarop een leeuwjacht is afgebeeld.

Loop terug door de Rue des Têtes en neem na een pleintje de Rue des Pénitents-Noirs.

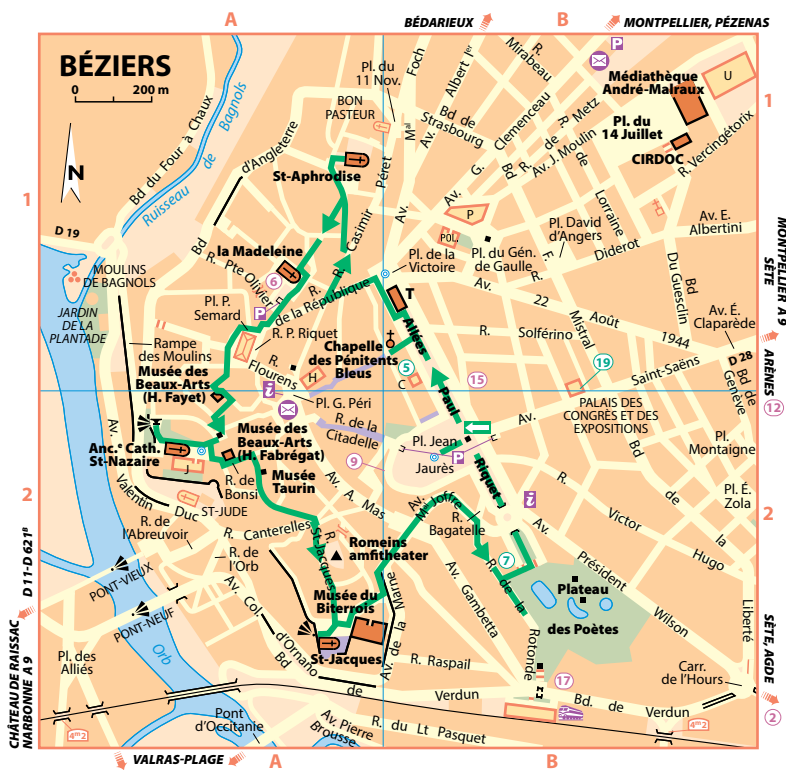
Église de la Madeleine A1

Place de la Madeleine - ma 14.00-17.00, di-zo 10.00-12.00, 14.00-17.00 u.

Deze van oorsprong romaanse kerk, die in de gotische periode en daarna in de 18de eeuw nogmaals verbouwd werd, was een van de belangrijkste locaties van het bloedbad van 1209 (zie blz. 427). Binnen zijn het vooral de enorme afmetingen van het stijlvolle sobere gebouw die indruk maken.

Neem op de Place de la Madeleine de Rue Paul-Riquet. Loop rechtstom langs de Place Pierre-Semard (Halles) en neem links de Rue de Tourventouse.

De overwelfde passage links leidt naar de Rue du Capus waar zich het **Hôtel Fayet** bevindt, een van de twee vestigingen van het Musée des Beaux-Arts.

OVERNACHTEN

Imperator (Hôtel).....	5
Poètes (Hôtel des).....	7
Mercure Béziers (Hôtel).....	19

UIT ETEN

Ambassade (L).....	17
Amirada (L).....	2
Chameau Ivre (Le).....	9

Maison de Petit Pierre (La).....	12
Octopus.....	15
Soleil (Au).....	6

Musée des Beaux-Arts - Hôtel Fayet A1-2

9 rue du Capus - ☎ 04 67 28 38 78 - www.ville-beziers.fr - juni-sept.: di-zo 10.00-18.00 u; okt.-mei: di-vr 9.00-17.00, za, zo 10.00-18.00 u - gesl. ma, 1 jan, Pasen, 1 mei, 25 dec. - rondleiding op afspraak (1 uur) - € 3 (tot 18 jaar € 2).

In de 18de-eeuwse zalen van het Hôtel Fayet worden schilderijen uit de periode 1830-1930 getoond – een schenking van Jean Gabriel Goulinat (1883-1972) – en schatten uit het atelier van **Jean Antoine Injalbert** (1845-1933), alsmede schilderijen van tijdgenoten uit de regio (Alexandre Cabanel, Charles Labor, Auguste Glaize, Gustave Fayet, Richard Burgsthal, Henri Martin).

Ga rechts de Rue du Gén.-Pailhès in en neem dan links de Rue du Gén.-Crouzat.

De straat leidt naar de Place des Bons-Amis met een klaterend fonteintje, en daarna naar de Place de la Révolution.

★ Ancienne Cathédrale St-Nazaire A2

Place de la Révolution - juni-aug.: 9.00-17.30 u; sept.-mei: 9.00-12.00, 14.30-17.30 u.

De kathedraal ligt op een rotterras hoog boven de Orb en was van 760 tot 1789 het symbool van de macht van de bisschoppen van Béziers. In 1209 werd het romaanse bouwwerk beschadigd, waarna het van 1215 tot in de 15de eeuw voortdurend werd verbouwd. De westgevel wordt geflankeerd door twee versterkte torens (eind 14de eeuw) en bevat een 10 m breed roosvenster. Doordat de bogen tussen de steunberen dienstdoen als machicolis, zijn de versterkingen tegen de koorsluiting opvallend decoratief.

In de travee voorafgaand aan het koor, een restant van de romaanse kerk, zijn mooie 11de-eeuwse kapitelen te zien. De met knoppenkapitelen versierde colonnetten erboven zijn net als de kruisribgewelven in de 13de eeuw toegevoegd. De 13de-eeuwse **apsis** met zijn stucwerk en roodmarmeren zuilen werd in de 17de en 18de eeuw verbouwd. Wie zich omdraait, ziet aan de overzijde het prachtig gerestaureerde **orgel** uit de 17de eeuw.

Loop langs de zuidkant van de kathedraal naar de **kloostergang** (april-half okt.: 9.00-17.30 u; half okt.-maart: 9.00-12.00, 14.00-17.30 u). De culs-de-lampe van de gewelfaanzetten zijn versierd met fraai beeldhouwwerk uit de 14de eeuw. Vanuit de kloostergang leidt een trap naar de **bisschoppelijke tuin** met uitzicht op de Église Saint-Jude en de rivier de Orb met de 13de-eeuwse Pont Vieux.

Het terras bij de kathedraal biedt een mooi **uitzicht**★ op de laagvlakte rond Béziers met op de voorgrond de Orb die door de wijngaarden meandert, het Canal du Midi tussen de bomen aan weerszijden en het oppidum van Ensérune. In de verte verrijst de Mont Caroux, met in het westen de Pic de Nore en bij helder weer de Mont Canigou.

Neem op de Place de la Révolution de Rue Fabrégat.

Musée des Beaux-Arts - Hôtel Fabrégat A2

9 place de la Révolution - ☎ 04 67 28 38 78 - www.ville-beziers.fr - juni-sept.: di-zo 10.00-18.00 u; okt.-mei: di-vr 9.00-17.00, za, zo 10.00-18.00 u - gesl. ma, 1 jan, Pasen, 1 mei, 25 dec - € 3 (tot 18 jaar € 2).

Het **Hôtel Fabrégat** herbergt onder meer werk van romantische schilders als Delacroix en Géricault. Corot hangt naast schilders uit de school van Barbizon, onder wie Rousseau, Díaz de la Peña en Daubigny. Verder zijn er oude werken te zien uit de Italiaanse, Hollandse en Spaanse schildersscholen, een honderdtal tekeningen van Joseph-Marie Vien, een deel van de door Jean Moulin bijeengebrachte collectie moderne kunst met werk van Soutine, Chirico, Dufy, Friesz en schilderijen, tekeningen en glaswerk geschonken door Maurice Marinot.

Neem links de Rue de Bonsi en dan rechts de Rue Massol.

BÉZIERS: ADRESBOEKJE

OVERNACHTEN

GOEDKOOP

Hôtel des Poètes – 80 allées Paul-Riquet - ☎ 04 67 76 38 66 - www.hoteldespoetes.net - 📍 - 14 kamers € 50/70 - ☞ € 7,50 - gratis wifi. Hotelletje met keurige, eigentijdse kamers in het centrum van Béziers. De kleine ontbijtzaal, waar in de winter een open haard brandt, kijkt uit op het Parc des Poètes.

DOORSNEEPRIJZEN

Hôtel Imperator – 28 allées Paul-Riquet - ☎ 04 67 49 02 25 - www.hotel-imperator.fr - 📍 (€ 15/25) - 42 kamers € 86/95 - ☞ € 11 - gratis wifi. Groot hotel aan de Allées dat door de huidige eigenaars gefaseerd is verbouwd en verfraaid en zijn oorspronkelijke kleuren heeft teruggekregen. De zeer ruime kamers zijn modern en comfortabel. Hartelijke ontvangst.

In de omgeving

Hôtel Résidence – 35 av. de la Cave - 34440 Nissan-lez-Enserune (11 km ten zuidwesten van Béziers) - ☎ 04 67 37 00 63 - www.hotel-residence.com - gesl. 15 dec.-14 jan. - 📍 📍 - 18 kamers € 63/99 - ☞ € 12 - restaurant € 27/33 - gratis wifi. Herenhuis in het centrum van een klein dorp. De kamers zijn veelal met oude meubels ingericht. De kamers in het bijgebouw dat in een 19de-eeuws wijnbouwershuis is ingericht, zijn ruimer. Bij mooi weer worden de maaltijden geserveerd op het beschaduwde terras bij het zwembad.

Chambre d'hôte Le Mas des Cigalines – Rue de Terre-Rousse - 34440 Nissan-lez-Enserune (11 km ten zuidwesten van Béziers) - ☎ 04 67 37 16 20 of 06 86 44 77 62 - 📍 - 4 kamers € 68 ☞ - gratis wifi. Het huis ligt iets buiten het dorp,

maar is niettemin makkelijk te vinden. De vier goed onderhouden kamers hebben airco. Er is een terras met schaduw om gezellig te lunchen en te barbecuen. Door de hartelijke ontvangst voelen gasten zich hier snel thuis.

WAT MEER LUXE

Hôtel Mercure Béziers – 33 av. Camille-St-Saëns - ☎ 04 67 00 19 96 - www.mercure.com - 58 kamers vanaf € 95 - ☞ € 15 - gratis wifi. Naast het voor deze hotelketen gebruikelijke comfort en de inrichting van de kamers in de stijl van een platbodemkajuit (een eerbetoon aan het nabijgelegen Canal du Midi), is dit hotel toch vooral aantrekkelijk vanwege de centrale ligging, op een steenworp afstand van de Allées Paul-Riquet. Het aangrenzende **Ibis Budget Béziers Centre**, dat tot dezelfde keten behoort, heeft kamers vanaf € 40.

In de omgeving

L'Appart des Anges – Canal du Midi - 34500 Cers (9 km ten zuidoosten van Béziers) - ☎ 04 67 26 05 57 of 06 11 11 05 87 - www.appartdesanges.com - 📍 📍 📍 - 3 kamers € 138/165 ☞ - gratis wifi. Deze platbodem met drie zeer verzorgde gastenkamers ligt in het Canal du Midi, in de schaduw van honderd jaar oude platanen. Licht hout, zijdezachte lakens en heel comfortabele badkamers, plus een spa. Kortom, hier is het goed toeven! Bij mooi weer wordt de brunch bij het zwembad geserveerd.

UIT ETEN

DOORSNEEPRIJZEN

Au Soleil – 1 place de la Madeleine - ☎ 04 67 28 54 26 - di-wo 9.00-19.00, do-za 9.00-20.45,

zo 11.30-15.00 u - lunchmenu € 14/15 - brunch € 19,50 - à la carte € 18,50/22. Deze theesalon annex delicatessenwinkel is een ideale plek om heerlijk te lunchen. De verrassingslunch, maaltijdsalades en andere gerechten worden allemaal bereid met streekproducten in een 'vers van het land'- en een 'vers uit de zee'-variant. Zoek bij mooi weer een plaatsje op het grote terras voor de Église de la Madeleine.

Le Chameau Ivre – 15 bd Jean-Jaurès - ☎ 04 67 80 20 20 - 10.00-15.00, 17.30-24.00 u - *gesl. zo en ma - tapas* € 6/7 - € 16/25. Wijn- en tapasbar met een fraai interieur van licht hout. Keuze uit meer dan 3200 wijnen van overal ter wereld, waaronder natuurlijk ook plaatselijke cru's. Geniet in de schaduw van de palmbomen en honderd jaar oude platanen op het terras van een van de 1000 streekwijnen die hier al dan niet met een bordje vleeswaren of kaas worden geserveerd.

In de omgeving

L'Amirada – Pôle Méditerranée - av. Pierre-Bérégovoy - 34420 Villeneuve-lès-Béziers (6,5 km ten zuidwesten van Béziers) - ☎ 04 67 93 83 97 - www.lamirada.fr - 📍 - *gesl. za lunch, zo en ma - lunchmenu* € 14,90/17,90 - *menu* € 26. Restaurant in een modern gebouw met patio en terras aan de kustweg. Smakelijke, royale en mooi opgemaakte gerechten. Daarbij is de bediening vriendelijk en de eetzaal comfortabel. Kortom: een aanrader!

Le Terminus – Av. de la Gare - 34310 Cruzy (27 km ten westen van Béziers) - ☎ 04 67 89 71 26 - www.restaurantleterminus.com - 📍 - *gesl. zo avond, ma, di avond en wo avond (ma en di lunch 's zomers) - lunchmenu* € 16 - *menu vanaf* € 30. Wie van lekker eten houdt, is van

harte welkom in deze gezellige bistro in een voormalig station. Er zijn plaatsen waar je gegeten móét hebben en vanwege de royale traditionele keuken is dit er een van: proef de lamsbout met zelfgemaakte aardappelpuree en geniet van een *baba au rhum*. Goede prijs-kwaliteitverhouding!

WAT MEER LUXE

La Maison de Petit Pierre – 22 av. Pierre-Verdier - ☎ 04 67 30 91 85 - www.lamaisondepetitpierre.fr - 📍 - *gesl. ma avond, di avond, wo avond en zo - lunchmenu* € 15/23 - *menu* € 40/70. Publiciteit heeft ook zijn positieve kanten! In zijn restaurant vlak bij de arena kookt Pierre Augé – winnaar van het programma *Top Chef* 2010 – de sterren van de hemel. Zijn gasten staan in de rij voor zijn smakelijke, zeer verzorgde gerechten op basis van versproducten. Tapasbar. Een prima adresje, goed en sympathiek.

L'Ambassade – 22 bd de Verdun (tegenover het station) - ☎ 04 67 76 06 24 - www.restaurant-lambassade.com - *gesl. zo en ma - menu* € 30/120. Met recht een 'ambassade', want de chef-kok is zeer actief in het promoten van de regionale gastronomie. Op het menu staan overheerlijke streekgerechten. Wijnkaart met mooie wijnen uit Languedoc.

PURE VERWENNERIJ

Octopus – 12 rue Boieldieu - ☎ 04 67 49 90 00 - www.restaurant-octopus.com - *gesl. zo en ma - lunchmenu* € 25/33 incl. drank - € 50/85. Overheerlijk tafelen in het centrum van Béziers: de Octopus serveert eerlijke seizoensgerechten met aandacht voor het product. Al is de eetzaal sober maar aangenaam ingericht, zoek 's zomers toch vooral een plekje op het terras op de patio! Wijnkaart met 'vins naturels'.

Vertaling	Henriëtte Gorthuis, Nicolet de Jong, Frans Lueb, Marieke van Ommeren
Eindredactie	Jaap Verschoor
Boekverzorging	Asterisk*, Amsterdam
Omslagfoto	Shutterstock/sigurcamp
Oorspronkelijke titel	Languedoc
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Uitgevers	Philippe Orain (Michelin, Parijs) Lieven Defour (Lannoo, Tielt)
Eindredactie	Natacha Brumard, Sandrine Favre
Redactie	Sandrine Favre, Pierre Plantier, Emmanuelle Souty, Magali Triano
Grafisch ontwerp	Christelle Le Déan
Omslagontwerp	Keppie&Keppie, Varsenare
Cartografie	Lulia-Elena Fontanine, Denis Rasse, Thierry Lemasso
Met dank aan	Didier Broussard, Isabelle Foucault

© Michelin, 2016

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2016

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres

De Groene Reisgids
Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt
degroenereisgids@lannoo.be

De Groene Reisgids
Uitgeverij Terra Lannoo bv
Papiermolen 14-24
NL-3994 DK Houten
degroenereisgids@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2016/45/309 - NUR 512
ISBN 978 94 014 3104 0

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.